

Mieczysław Bienia, M. Miśkiewicz

Horodyszczce, st. III, gm. Wisznice,
woj. białskopodlaskie

Informator Archeologiczny : badania 29, 93-94

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(szelągów Jana Kazimierza, 1664-1666), narzędzie kościane służące do ornamentowania ceramiki oraz brązowa zawieszka z wypukłym przedstawieniem ludzkiej twarzy.

W wykopie zlokalizowanym na majdanie odkryto grobowiec murowany o wymiarach 2,7 x 1,4 m (częściowo zniszczony przez prace niwelacyjne prowadzone na grodzisku w latach 30. XX w.). Znajdował się w nim pochówek w trumnie. Szkielet w układzie anatomicznym leżał na osi wschód-zachód z głową na zachód. Kości kończyn górnych były zgięte w łokciach i złożone na klatce piersiowej. W trakcie eksploracji grobowca znaleziono 11 gwoździ żelaznych oraz fragm. tkaniny (pod kośćmi czaszki).

Materiały i dokumentacja znajdują się w Dziale Archeologii Muzeum Okręgowego w Białymstoku.

Badania będą kontynuowane.

Horodyszcze, st. I
gm. Wisznice, woj. białkopod-
laskie

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Oddział Biała Podlaska

Badania prowadził mgr Mieczysław Bienia wraz z klasą autorską LO w Komarówce Podlaskiej. Konsultant prof. dr hab. M. Miśkiewicz. Finansowane przez Fundację im. Stefana Batorego w Warszawie, Zakłady Mięsne „FELIX” w Rossoszu, Spółdzielnię Mleczarską „SPOMLEK” w Radzynie Podlaskim, Przedsiębiorstwo „POLK-RES” w Białej Podlaskiej. Drugi sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne z XI-XII w.

Odkryte w latach 50. XX w. Grodzisko „Cerkwisko” ma kształt pierścieniowaty o średnicy 36 m. Całość otacza fosa. Obiekt położony jest na piaszczystym wyniesieniu wśród podmokłych łąk dna doliny rzeki Zielawy. W 1963 r. badania wykopaliskowe przeprowadził na nim mgr Andrzej Hunicz z Katedry Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wykop założono na majdanie grodziska oraz przecięto wał, w profilu którego nie zauważono śladów konstrukcji drewnianych. Odkryto kilkaset fragm. ceramiki, żelazny grocik strzały oraz żelazne krzesiwo.

W 1995 r. wykop o powierzchni 1/2 ara założono na majdanie grodu, w miejscu gdzie występowały zagłębienia związane z działalnością poszukiwaczy skarbów. W wykopie odsłonięto jednolitą warstwę kulturową o miąższości nie przekraczającej 20 cm, z której uzyskano kilkadziesiąt fragm. ceramiki, żelazny uchwyt wiadra, nożyk żelazny. Pod warstwą kulturową w północno-wschodnim narożniku odkryto zarysy obiektu, który okazał się studnią. W górnej części miała ona konstrukcję drewnianą, z zachowanych resztek której pobrano materiał do analizy dendrochronologicznej.

Horodyszcze, st. III
gm. Wisznice, woj. białkopod-
laskie

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Oddział Biała Podlaska

Badania prowadził mgr Mieczysław Bienia wraz z klasą autorską LO w Komarówce Podlaskiej. Konsultant prof. dr hab. M. Miśkiewicz. Finansowane przez Fundację im. Stefana Batorego w Warszawie, Zakłady Mięsne „FELIX” w Rossoszu, Spółdzielnię Mleczarską „SPOMLEK” w Radzynie Podlaskim, Przedsiębiorstwo „POLK-

RES” w Białej Podlaskiej. Pierwszy sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna z VIII-XIII w.

Osada została odkryta w 1963 r. przez Andrzeja Hunicza z Katedry Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Położona jest na piaszczystym wyniesieniu wśród podmokłych łąk dna doliny rzeki Zielawy, na zachód od grodziska.

Badania wykopaliskowe prowadzono w okresie 26 VI-7 VII 1995 r. W jej wschodniej i południowej części założono 6 wykopów o łącznej powierzchni 1,5 ara.

W wykopach pod warstwą humusu, w którym występowała już znaczna ilość zabytków, odsłonięto jednolitą czarną warstwę kulturową o miąższości dochodzącej do 0,4 m, z której uzyskano znaczną ilość materiału ceramicznego, kostnego oraz kilkadziesiąt przedmiotów metalowych (nożyki, fragm. strzemięcia, żelazny grocik strzały, fragm. wędzidla) i narzędzi kościanych i rogowych (m.in. przekłuwacze, narzędzia do ornamentowania ceramiki i in.). Pod warstwą kulturową odsłonięto 15 obiektów osadniczych (m.in. 2 obiekty mieszkalne naziemne, półziemiankę, 4 jamy osadnicze, 3 paleniska). Odkryte obiekty reprezentują chronologicznie 3 fazy zasiedlania osady: I — VIII-IX w.; II — X-XI w.; III — XI/XII-1. poł. XIII w.

Ogółem uzyskano kilka tysięcy fragm. ceramiki, kilkadziesiąt kilogramów kości zwierzęcych i kilkadziesiąt zabytków wydzielonych: m.in. naczynia gliniane, przedmioty żelazne i kościane, przęśliki, paciory, monety, grocik żelazny i krzemienny.

Wyniki badań na osadzie oraz na pobliskim grodzisku i cmentarzysku mogą dać ciekawy obraz procesów osadniczych we wczesnym średniowieczu w mikroregionie osadniczym nad Zielawą.

Badania wykopaliskowe będą kontynuowane.

**Horodyszcze, st. IV
gm. Wisznice, woj. białkopodlaskie
AZP 67-87/4**

Uniwersytet Warszawski Instytut Archeologii

Badania prowadziła dr Joanna Kalaga. Konsultacje prof. dr hab. M. Miśkiewicz. Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko wczesnośredniowieczne (IX-XI w.).

Stanowisko odkryte zostało w 1964 r. — zlokalizowano wówczas 7 kopców, z których jeden przebadano sondażowo. Badania wykopaliskowe podjęto w ramach prowadzonej na terenie woj. białkopodlaskiego i woj. siedleckiego akcji weryfikowania wczesnośredniowiecznych cmentarzysk kurhanowych. Są one kontynuacją prac prowadzonych tutaj w 1991 i 1994 r.

Cmentarzysko porośnięte jest wysokim poszyciem leśnym i drzewami sosnowymi. Kopce słabo wyróżniają się z otoczenia. Penetracja stanowiska przeprowadzona przed rozpoczęciem badań wykazała, że cmentarzysko składa się z 10 kurhanów. Rozplanowanie mogił jest grupowe i bezładne.

Wykopaliskowo przebadano 3 kurhany oznaczone numerami 7, 8 i 9, znajdujące się w południowo-zachodniej części cmentarzyska. Ustalono, że kopce miały jednolitą konstrukcję nasypów, jednorodny typ pochówki i identyczny inwentarz zabytkowy. Kurhany zachowały się do wysokości 0,25-0,7 m (mierząc od współczesnej powierzchni ziemi). Tworzą je nasypy piaszczyste, kolistego kształtu, silnie rozmyte, o średnicy u podstawy ok. 7-8 m. W nasypach wyróżniono następujące warstwy: I — humus leśny; II — jądro kopca z drobnoziarnistego, jasnożółtego piasku; III — warstwa spalenizny zalegająca u podstawy kopca, z popiołu wymieszanego z kawałkami zwęglonego lub nadpalonego drewna; IV — calec, jasnożółty, pyłący się, nie przepalony piasek.